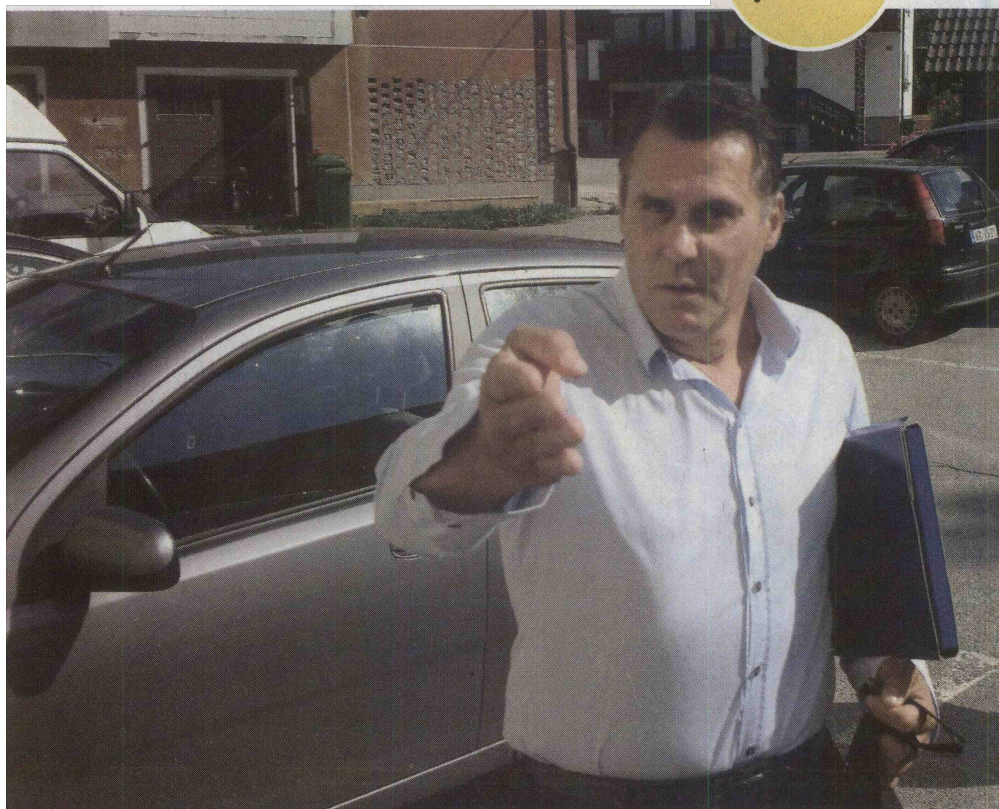

SE BOHINJU OBETA DOM NEMŠKIH UPOKOJENCEV NAJVIŠJE KATEGORIJE?

Nekoč Agatha Christie, danes ruševine

Zmago Pačnik je zaljubljen v Bohinj, Bohinj vanj malo manj – Župan Franc Kramar mu je zabrusil: »Ti hoteli so bili prepoznavna bohinjska blagovna znamka, zdaj propadajo, Bohinjke in Bohinjci si zaslužimo, da poveste, kakšno usodo ste jim skrojili!«

Zmago Pačnik je ob prihodu na sejo občinskega sveta najprej požugal novinarjem: »Sem izredno presenečen in razočaran. Ta pot ne vodi v konstruktivno sodelovanje. Naložba v Bohinj je bila moja največja napaka!« / foto: Ciril Brajer

Ciril Brajer

Ko je glavni izvršni direktor Družbe za upravljanje terjatev bank **Torbjörn Mansson** povedal, da je slaba banka z eno potezo postala lastnica skoraj tretjine slovenskih hotelskih zmogljivosti, je završalo. V njenih rokah se je znašlo 41 hotelov, prej v lasti Save, Istrabenza in še nekaterih. Slaba banka je preprosto ocenila, da lastniki hotele slabo upravljajo, da je treba izboljšati poslovanje, s tem dvigniti vrednost hotelov in jih nato prodati bolj vestnim lastnikom. Sodišče je to svojevrstno nacionalizacijo hotelov razveljavilo,

slaba banka se je pritožila, a korist je že tu. Lastniki zdaj vedo, da zasebna lastnina ni tako sveta, da se jo da odvzeti, če z njo ne ravnajo odgovorno tudi v obče dobro, ne le za svoj žep.

Mediji so krivi

Ko je slaba banka še namignila, da lahko zamenja tudi šefe hotelov in najde boljše, bolj strokovne, so ti seveda zagnali halo, da to ogroža trdnost hotelov, napore kolektivov, ko je na pragu turistična sezona ... Hlače so se očitno zatresle še enemu lastniku hotelov, ki s slabo banko sicer nima opravka, se pa upravi-

čeno boji razlastnitvenja. V Bohinju se je namreč končno prikazal **Zmago Pačnik**.

»Kdo vam je dovolil snemati? Takoj prenehajte!« je vpil na Delovega fotografa **Aleša Černivca**, ko je planil iz Mercedesovega kabrioleta. »Ni-sem javna oseba, takoj vse zbršite. Mene snemati je nezakonito! Pre-povedujem!«

Pomirili smo ga, da ga že čakajo na seji občinskega sveta, kamor je povabljen, seje pa so javne, snema jih kamera ...

»Mediji ste krivi, z zgodbami o meni delate škodo Bohinju, to pa je najlepši kraj na svetu. Napišite, da

Page: 3

Reach: 288000

Country: SLOVENIA

Size: 1296 cm2

2 / 4

bi ga moral obiskati vsak Slovenec. Zaljubljen sem v Bohinj.«

Na seji ga je pozdravil župan **Franc Kramar**, češ, čas je, da končno razgrne svoje načrte s hoteli: »Ti hoteli so bili prepoznavna bohinjska blagovna znamka, zdaj propadajo. Bohinjke in Bohinjci si zaslužimo, da poveste, kakšno usodo ste jim skrojili.«

Zmago Pačnik jo je razgrnil, a še prej spet okrcal medije in še državo za povrh:

»Moj interes je enak kot interes Bohinja, ki je najlepši kraj na svetu. Moram pa opozoriti na stanje v državi. Tuji investitorji ji ne zaupajo. Banke turizem nerade kreditirajo. Tu je Triglavski narodni park, ki je omejujoč. Bohinj mi nič ne ponuja, razen delovne sile. Hotele sem kupil, zanje dal vse, kar sem zaslužil, tujih investitorjev je malo, mediji pa delajo samo škodo. Vabili smo domačine, naj investirajo, naj najemajo, ni bilo odmeva. Ustanovite koordinacijo, s katero bom sodeloval. Za hotel Zlatorog sem našel investitorja, nemški in ameriški pokojninski sklad bi iz njega naredila seniorski hotel najvišje kategorije. Investitorja pa ne zaupata državi, dobro poznata razmere, vesta, kaj se dogaja, celo pred menoj izvesta, kaj bo sklenil vaš občinski svet. Zato o poslovnih in denarnih podatkih javno ne bom razpravjal. Tudi občini ne zaupata, zahtevata sklep občinskega sveta, da se nič dogovorjenega ne bo spremenilo.«

Kriva je država

Na koncu se Pačnik ni mogel izogniti Kennedyjevi misli »Ne sprašuj, kaj lahko zate stori država, vprašaj se, kaj lahko ti storiš zanj« ter je Bohinjke in Bohinjce pozval, da enako pričakuje od njihove občine. Zavrnil ga je župan:

»Desetletje niste s svojimi hoteli naredili ničesar, iz hotelov Bellevue, v katerem je uživala **Agatha Christie**, in Zlatorog zdaj ropajo,

odnašajo, kar se še da odnesti, spreminjata se v ruševine. Res, hoteli so v parku in tega upravlja država, ne občina. O tem, kar se dogaja, sem pisal Miru Cerarju, niti odgovoril ni. Dovolj je tega, da za to sramoto ljudje krivijo Bohinj.«

Razprave svetnikov smo spremljali z domačini po lokalni televiziji:

»Kaj za vraga pa je zdaj to, seniorski hotel?« so se spraševali. »Mar bodo namesto nekdanjega kraljev vrednega hotela naredili dom tujih upokojencev? Hiralnico najvišje kategorije? Dva hotela je itak dal Jakopinovim, ker jim ne more več odplačevati svoje razkošne ladje,« so godrnjali. »Ko je dobil hotele, so vsi obratovali, le pri miru bi jih pustil in bi bilo dobro za nas in zanj. Pa ne, vse je uničil, kriva je pa država.«

Prebrskali smo desetletno zgodovino Pačnikovega bohinjskega hotelirstva. Ko je začel posle, so propadala invalidska podjetja, njihova uspešna in sodobna tiskarna. Sindikat Pergam je le nemočno skomigoval, da je to pač posel za tožilce. Tudi pravniki, ki jih je najelo ministrstvo za delo, so dvomili o veljavnosti prenosa nepremičnine v roke Zmaga Pačnika, da gre za precej nerazumnih potez pri lastninjenju in statusnem preoblikovanju, za nepravilnosti, sumljiva izčrpanja, kršitve pogodb ...

Kriva je občina

Kakor koli, invalidi so z dolgimi nosovi ostali na cesti, prišla je afera Zbiljski gaj, ki so jo domačini osumili kot vir investicij v njihov kraj, Zmago je prikorakal v Bohinj in kupil, kar se je pokupiti dalo. Izigrano se je počutila takratna županja **Evgenija Korošec**: »Prišli so Pačnikovi, kupili vse po vrsti, obljubili so čudovite vsebine - Ski hotel na Voglu bo končno zaživel. Namenjen bo kajpak zimskemu, poleti pa planskemu in pohodniškemu turizmu. Pod njim je hotel Zlatorog, de-

lovni naslov njegove vsebine je kratek in jedrnat - vsestransko razkošje. Hotel Pod Voglom ima geslo 'šport', Bellevue 'nostalgija', prejšnji Kompas, zdaj Bohinj 'zdravje in vrhunska kulinarika'. Novi hotel bo namenjen zdravstveni preventivi.« Gesla so bila lepa, vsebine bogate, načrti mikavni, a vse je obviselo v zraku. Hoteli so začeli propadati, ljudje so ostajali brez služb, Bohinj brez turistov. O tem nam je pripovedoval župan Franc Kramar: »Ne vem, zakaj vsi krivijo Bohinj. Tako opevano naravo imamo res čudovito. Enkratno. A za turizem je to vse premalo. Bili smo razvit turistični kraj, vreden obiskov kraljev. Bili smo močna konkurenca Bledu, Kranjski Gori. Potem je čez naša naselja leta 1981 segel Triglavski narodni park s svojimi omejitvami. Šest hotelov, njih dni kar visoke kakovosti, zdaj propada. Pačnik je obljubljal, da ga zanimajo obnova in razvoj hotelov, njihove nove vsebine, nič ni izpolnil.«

To smo spremljali vsa ta leta: »Tam v Bohinju, tem neprecenljivem naravnem biseru, gre vse po zlu zaradi nekega povzpeticnika, ki so mu dovolili, da vse pokupi, zemljo, hotele, potem pa letno menja najemnike, ki le pobirajo, molzejo. Hoteli propadajo, zaposleni so prestrašeni, nimajo kam.«

Le Zmago ni nič kriv

Tako se je za glavo držala sekretarka gorenjskih svobodnih sindikatov **Romana Oman** in dodala: »Pačnikovi so kupili tudi travnik blizu jezera. Našli so luknjo, ko je kmetijsko ministrstvo za dva tedna sprostilo trg kmetijskih zemljišč. Hotele so dajali v najem za največ leto dni, tak najemnik pa ima lahko le en namen - nič vložiti in izmolsti, kar se da. Za Bohinj je tak pristop pogreb.«

Zmago Pačnik je na te teme z nami enkrat za vselej zavrnil pogovor, tudi naši bralki **Olgi Pikon** ni odgovoril.

Page: 3

Reach: 288000

Country: SLOVENIA

Size: 1296 cm2

3 / 4

ril: »V teh 'Pačnikovih hotelih' sem preživela 27 let. V njih so bivali in ustvarjali mnogi umetniki: Kregar, Koželj, Adamič in domačin Hodnik. Hotelom in Bohinju so pustili veliko lepih umetnin. Prvi ukrep novih lastnikov je bil, da so jih takoj odpeljali kljub nasprotovanju zaposlenih. To so bile predvsem slike, dragocene, vredne, samo iz Zlatoroga so jih odpeljali najmanj 50. Gorenjski muzej v Kranju ve za vse Kregarjeve in Koželjeve slike, ker sodijo v 'sledilnost'. To pomeni, da bi morale biti pač tam, kjer so bile. Enkrat na leto so jih nadzirali, poslikali. Kam so izginile?«

Šlo je tako daleč, da je bohinjski župan moral Pačnikovim hotelom zapretiti z zaprtjem vode: »Žalostno, da mora župan občine, ki razvoj snuje na turizmu, hotelu groziti, da mu bo zaprl vodo! A kaj naj storim drugega, če pa krši zakone in odloke in ne plačuje ne taks ne komunale. Saj sem dolžan ukrepati! Tudi ovadbo sem že dal. Ta zgodba s Pačnikom je za Bohinj in za državo zelo bedna. Bohinjci se zavedamo, da bo brez svežega kapitala težko, zato smo očitno odprli vsakomur, ki nam je trkal na vrata - in se boleče opekli. Denarna skupina bogatina Pačnika je obetala nebo, potem le propad.«

Sledile so ovadbe, tožilci so jih po vrsti metali v predale: »Zakonska kršitev je bila storjena s prodajo lastninskih deležev takratnega Sklada za spodbujanje razvoja TNP, deleža Kapitalske družbe in Odškodninske družbe različnim podjetjem z is-

To je bil včasih bazen bohinjskega hotela Zlatorog. / foto: Miran Šubic

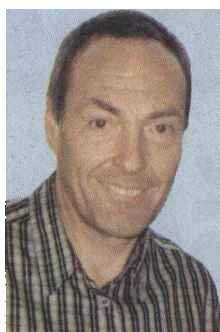
timi lastniki, Zmagom Pačnikom, Borisom Kristančičem in Janom Pačnikom. Izigrali so državo, šest občin in dva tisoč malih delničarjev, obljubili vlaganja v hotele v višini šest milijonov evrov, prišli do stanovanj, zemljišč celo ob jezeru in začetja pitne vode. Občina vlaga ovadbe zaradi neplačevanja davčnih obveznosti in storitev. Vložili smo ovadbe z utemeljenimi sumi glede lastninjenja nekdanjega družbenega podjetja Alpinum. Občina Bohinj je skupaj z drugimi občinami, v katerih leži TNP, po zakonu o lastninskem preoblikovanju postala solastnik sklada. Ta je postal lastnik dvajset odstotkov vsega nekdanjega družbenega premoženja, hotelov,

žičnic, zemljišč, stanovanj, ki bi ga bilančno morali izločiti na sklad. Ni ga bilo dovoljeno odtujiti.«

Zdaj so Pačniku zobe pokazali Bohinjci. Do jeseni jim mora dati zavezujoče pismo o nameri vlagateljev, o njihovih načrtih za investicije v Bohinju, sicer bo občina v svoj prostorski načrt vnesla nekaj sprememb. Zmanjšala bo Pačnikov kamp Zlatorog in ga prisilila, da ga uredi tako, da bo zaslužil pet zvezdic. Njegovo zdaj zazidljivo zemljišče v Stari Fužini, kjer že deset let načrtuje nov hotel, pa bo postalo spet kmetijsko. Pačnik se nad tem seveda zgraža, on ni nič kriv, vsi drugi so krivi.

Pačnik in antipačnika

Ko Zmago Pačnik s prstom kaže na državo, TNP, Bohinj in medije, ki da so krivi za njegov polom, v tej državi, v tej občini, nekateri dokazujejo, da se da drugače.

Boštjanu Čoklu so antipačnik porekli domačini, ko je v Bohinjski Bistrici najprej zgradil vodni park z bazeni, savno in vsem, kar sodi zraven. Prvo nezaupanje se je spremenilo v navdušenje, potem je zgradil še hotel in ga povezal z bazeni. Skrbi za družinsko vzdušje, v parku je dvajset delovnih mest, v hotelu še 50, večinoma za domačine. Zdaj se z državo, cerkvijo in kakšnim nergačem bode še za novo smučišče. »Vsi poprimemo za vse, gost je član te velike družine. Dobro sodelujemo z občino, skušamo živeti s krajem. Hotel je del njega, torej lep, ekološki, energetske varčen, družinski, prijazen, z bogatimi

vsebinami in najvišje kakovosti. Malo hotelov v Evropi mu je kos, je med tremi najboljšimi v Sloveniji. Uporabili smo le les, kamen in druge naravne materiale. Ni barv, lakov, umetnih lepil, nobene kemije,« se pohvali Čokl. »Vsi v njem zaposleni verjamemo v tak način. Le takšen sodi v prelepi Bohinj. Gre za delo z ljudmi za ljudi.«

Drugi antipačnik je **Krsto Tripič**. Prišel je v Bohinj, odprl gostilno, zdaj vodi družinski hotel s tremi zvezdicami, 50 ležišči in izvrstno restavracijo. Lahko si izposodite kolo, najamete opremo za ribolov. Lastnika sta z ženo Vero, s katero sta leta 1977 vzela v najem gostilno **Ažman** na Nomenju. Kmalu sta se selila k jezeru in ob njem gospodarila z gostilno Lev v Pirčevi vili. Leta 1981 sta postala prva najemnika restavracije Zoisov grad v Bohinjski Bistrici. Kdor dolgo zahaja v Bohinj, se spomni stare Trojarjeve vile. Zapuščena je propadala, Tripičeva sta jo kupila, obnovila, odprla penzion, ga razširila v hotel in požela vrsto priznanj, občinskih, regijskih, zborničnih ...

